

עין משפט
גד מצוה

יג א מיי פ"ד מהל' מכירה הלכה ד' טוש"ע ח"מ סימן קלח סעיף יד:
יד ב מיי פ"ג מהל' שבת הלכה טו:
טו ג מיי פ"ג מהל' גניבה הלכה ב טור ש"ע ח"מ סימן שנה:
טז ד ה מיי פ"ב מהל' גניבה הל' טז סמג עשן עא טוש"ע ח"מ סי' שמח סעיף ד:
יז ו מיי פ"ט מהל' סנהדרין הלכה ב:

תוספות רי"ד

ע"ש בבספי: ובמאי. פי' ובמאי איצטרך לאשמועינן דדרך הוצאה בכך אי בגדול שיש בו משולל להגביה אורחיה הוא לגוררו ופשיטא הדוצאה היא ואי בוטרא לאו אורחי' הוא ואמאי חייב משום שבת (איסור ה') גניבה ליכא דמשיכה בלא הגבהה לא קניא ברה"ר) אלא במיצעי. פי' אם היה הכיס קטן שדרשו להוציאו בהגבהה והוציאו בגוריה פטור לענין שבת הדוצאה כלאחר יד הוא. וגם לענין קני' נמי אמרינן כפי' המוכר את הספינה דברבים שדרכן להגביה אינן נקנים אלא בהגבהה כפי' המוכר ומוקמי להא דתני היה איסור שבת במידי דצריך מימנא. והאפקת היכא אי דאפקי' לרה"ר איסור שבת איסור גניבה ליכא פי' (א) דמשיכה [ואיתן] קונה ברה"ר ואי דאפקת לרה"י איסור גניבה איכא איסור שבת ליכא ר"א אמר בגון שצירף ידו למטה מג' וקבלה. פי' מכי נפלה דמנה ידו איכא איסור גניבה שידו קונה לו ואיכא איסור שבת שכל פחות מג' כלכוד דמי וכאילו נחה ברשות הרבים דמי פי' המורה: לעולם הא דקתני מגרר ויוצא פטור לעולם דאפקת לרה"ר ודק לך איסור גניבה ליכא איכא ודאי בגון שצירף ידו השנית לפחות מג' סמוך לקרקע וכידו האי גיררה והפילתו לתוך יד חברתו וידו של אדם קני' ליה כדרכא דאמר ידו של אדם חשובה לו כד' על פי' לענין הנחת שבת וכי הוינ' דלענין שבת חשיבא מקום לענין מיקנא נמי חשיב מקום למיקני' כאילו הגביה למעלה מג' מיהו ברה"י לא אגביה דהיקני ליי מקמי דליתי חובב שבת עלי' ויציאתה וביאתה לרה"ר וקנייתה כאן כול' ולהכי משני כשצירף דלא הווה הגבהה ברשות היחיד כדקתני היה (מכניס) [מגרר] ויוצא. אי' כדרכא ב' דאמר ידו של אדם חשובה לו כד' על ד'. פי' ואע"פ שהיתה למעלה מג' יש בה איסור שבת דידו של אדם פי' לענין שבת בענין שיעשה הנחת ע"ג מקום חשוב שיש בו

לא:

מהלך בעומד דמי. ומעביר ארבע אמות דחייב צרה"ר הלכתא גמירי לה כדאמרינן בהזורק (שבת דף טו:.) ולא ילפינן מינה דהתם מקום חיוצא הוא אבל בן עזאי מייירי במהלך מחנות לפלטיא דרך סטיו שהוא מקום פטור וצירושלמי פריך לכן עזאי היכי משכחת מעביר ד"ל צרה"ר דמחייב ומשני בקופץ^(א): **אבל** זורק מאי פטור חשיב זורק דידעה טפי ממגרר משום דצמניאל וצורק בשניהם צא בהגזזה הקנין קודם שיצא חיוצ הולאה אבל במגרר ההולאה והקנין באין כאחד: **מגרר ויוצא איצטרך** ליה. לעיל דפריך דליפלוג בין לפוש וצין לכתף לא צניי לשנויי הכין: ולכתף פטור נראה לו מידוש טפי ממידוש דמגרר ^(א) ועוד דהכא לא הוי לגמיי צידה אבל לעיל דהוי ממנש צידה לא שייך לשנויי הכין:

אי דאפקיה לרה"ר איסור גניבה **ליכא**. אף על גב דליכא למ"ד צפ"ק דצ"מ (דף י. וס) דד' אמות קוות לו לאלס אפילו צרה"ר ה"מ גבי מציאה דלא לימו לאינצויי ונגט משום עיגונא אבל לגנב לא תקינו שיקנו לו ד' אמות: **אלא במיצעי**. תימנש לר"י דצפרק הספינה (צ"ב דף פו. וס) גבי דברים שדרכן להגביהן אין נקנין במשיכה אלא בהגזזה ופריך מהגונב כיס דצר הגזזה הוא ומשני במידי דצני מיתנא משמע דאי הוה אמר דצר הגזזה נמי נקנה במשיכה הוה אחי ליה שפיר אפילו צוטרי ואמאי הא על כרחך לא מצי איירי צוטרי דל"כ היכי מחייב לענין שבת בגרייה דאין דרך הולאה בך וי"ל דאפשר שיהא דרך הולאה בך מתמרת דדרכו בגרייה ואינו נקנה אלא בהגזזה אי נמי הוה מצי למימר ולטעמין ולא פריך וכן דרך הש"ס בזמה מקומות: **רב אשי** אמר בגון שצירף ידו למטה מג' וקיבלה וברבא. פירש צקונטרס דקאי אמאי דפריך לעיל איסור גניבה ליכא והשתא משני דליכא נמי איסור גניבה כדרכא וקשה לר"י חדא דמה ענין חשיבות מקום ד' דלענין שבת לקנין ועוד דאין כריך שום ראה להציא ^(א) דקניא ליה ידו דפשיטא דונתן צידה אמר רחמנא דפרישית דונתן צידה ^(א) דאמאי לא מוקי אפילו כשצירף ידו למעלה מג' כגון שהאסקופה גבוהה ג' דליכא הגזזה צרה"י והוה מיייתי מדרכא אקנין ואשבת ונראה כגירסת הספר שמאל ר"י בן רצינו מאיר בספרי אשכנז דגרס אי נמי כדרכא

וכולה מילתא אשבת קאי כשצירף ידו למטה מג' דאע"ג דלא חשיבא לענין שבת הנחה אלא על גבי מקום ד' איכא הכא חיוצ שבת כשצירף ידו למטה מג' דלמטה מג' לא צעינן מקום ד' דכלצוד דמי ^(א) וכמונחת אחרעא דמאי אי נמי אפי' צירף ידו למעלה מג' וכדרכא דידו חשובה כד' על ד' ור"ת ל"ג דאמר רבא ידו של אדם אלא וכדרכא ומו לא ואחא לשנויי דמגרר ויואל איצטרך ליה לאשמועינן דאגד יד לא שמיא אגד ואחא מיייתי כדרכא דאמר בהמניע (שבת דף צג.) דאגד יד לא שמיא אגד ומייירי כשהוא נשאר בפנים והואיל ידו אחת ובאחרת מגרר לתוכה ודוקא צירף למטה מג' דלמעלה משלשה שמיא אגד דצתר גופו גרידא ונלפי' קמא קשה דלשנויא קמא לית ליה דרכא וכולהו ומתנייתא דשבת וכן ר' יוחנן (שבת ה.) אמו כרצא: **וברישות הרבים נמי קנה**. והא דאמר בהמוכר את הספינה (צ"ב פד:) דלצי' ורצא דאמרני תרווייהו דמשיכה לא קניא צרה"ר אומר ר"י דלא פליגי אדרכינא דהכא דהא דקאמר דקני היינו לענין להתחייב צאונסין אבל אינו קונה שיהא שלו לגמרי וריצב"א נראה לו דפליג דהא במרובה (צ"ק דף עט. וס) גבי נחמה לצבורות צנו דקתני סיפא איכא נמי למידק כמו שמדקדק כאן והתם לענין משיכה דקנין איירי לנשון ראשון שפי' שם צקונט' ואפילו לנשון שני הא מוכח התם בגמ' (דף סה.) שאין לגנב להתחייב אלא במשיכה הראויה לקנין: **ורמיניה אלו** הן הלוין**ין הבא על אחותו**. ארישא דמתניתין הוה מצי למיפרך דקתני הבא על הממזרת יש לה קנס והתם קתני דלקי עלה אלא נטר הכא עד הבא על אחותו למיפרך מרישא דמתניתין דהתם דחייבי לאוין שנויין שם צתר חייבי כריתות והיה כריך להציא כל המשנה עד הבא על הממזרת:

אלו נערות פרק שלישי כתובות

פטור. מתשלומין דלמי עליה חיוצ שבת מחמת הגזזה ראשונה שצה נקנה לו הכיס ומימיה ותשלומין באין כאחד: **ניפלוג צדירה**. בזמציבה עזמו יכול לשנות צו חיוצ ופטור: **אלא**. לא תוקמה כשעמד ואפ"ה חיוצ שבת דעקירה לאו מחמת עקירה ראשונה דהגזזה אחיא ליה אלא בעקירת גופו של פסיעה אחרונה כשיואל מן הצית וכן עזאי היא: **דאמר**.

צפ"ק דשבת: **מהלך נעומד דמי**. ועקירת כל פסיעה הויא עקירה והנחת הרגל היא הנחה הלכך קניה משעת הגזזה וחיוצ מיתה צפסיעה צמרייתא קא אחיא ליה: **אבל זורק מאי**. הגביהו וזרקו: **פטור**. מתשלומין דמיא ליה חיוצ שבת ע"י חיוצ הגזזה דמו לימא עקירה אחרימי: **אין דרך הולאה צדך**. ואין כאן חיוצ שבת: **וצמאי**. איצטרך לאשמועינן דדרך הולאה צדך: **אי צרצרי**. כיס גדול שיש צו משוי להגביהו: **אורחיה הוא**. לגררו ופשיטא דהולאה היא: **לאו אורחיה הוא**. ואמאי חייב משום שבת: **איסור גניבה ליכא**. דמשיכה בלא הגזזה קס"ד דלא קניא צרה"ר: **לרשות היחיד**. לרשותו שהיתה חצירו סמוכה לחצר הצעלים: **לידי רה"ר**. סמוך לצמים שנותנין להלן מן הצמים אצנים ומכשולין להרחיק חיטוך העגלות ומאותן חיפופי ולפינים קרי צידי רה"ר: פלוגתא דרבי אליעזר ורבנן צעירוצין צפרק כל גגות: **דהא לא שכיחי רבים**. והוי ליה כסימטא דמיקון צה משיכה: **רב אשי אמר**. מגרר ויואל דקאמר פטור לעולם צרשות הרבים. ודקשא לך איסור גניבה ליכא: **כגון שצירף ידו**. השניה לפחות משלשה סמוך לקרקע וצידו אחת גיררה ונפלה לתוך חצרתה וידו קניא ליה: **כדרכא דאמר רבא ידו של אדם חשובה**. לענין הנחת שבת כמקום ארבעה על ארבעה וכי היכי דלענין שבת חשוב מקום לענין מיקנא נמי חשוב מקום למיקני כאליו הגביהה למעלה משלשה ומיהו צרשות היחיד לא אגזזה דמיקני ליה מקמי דלימי חיוצ שבת עליה וציאתה לרה"ר וקנייתה באין כאחד ולהכי משני כשצירף דלא מיהוי הגזזה צרשות היחיד כדקתני מגרר ויואל:

רב אחא מטני הכי. כדאמרנן דמשיכה צרשות הרבים לא קני ומוקים לה כשצירף ידו וקיבלה לתוכה: **היה מושביו**. בגונב צהמה צרשות צעלים קאי צפרק מרובה: **ומה**. השור: **צרשות הצעלים** **פטור**. הגנב מנשלס כלום דלא קני להתחייב צאונסין: **הגביהו אפי'** צרשות הצעלים: **הא הוילאו** **כל איכא דאפקיה ואפי'** לרה"ר: **אלו הן הלויןין**. אס המרו צבן: ^(א)**וקיימא לן דאין לוקח ומשנה**. דנפקא לן לקמן (לג:) מנדי רשעתאוי' משום רשעה אחת אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום שתי רשעיות: **מתני'**

אגד דאמר רבא ידו של אדם אלא וכדרכא ומו לא ואחא לשנויי דמגרר ויואל איצטרך ליה לאשמועינן דאגד יד לא שמיא אגד ואחא מיייתי כדרכא דאמר בהמניע (שבת דף צג.) דאגד יד לא שמיא אגד ומייירי כשהוא נשאר בפנים והואיל ידו אחת ובאחרת מגרר לתוכה ודוקא צירף למטה מג' דלמעלה משלשה שמיא אגד דצתר גופו גרידא ונלפי' קמא קשה דלשנויא קמא לית ליה דרכא וכולהו ומתנייתא דשבת וכן ר' יוחנן (שבת ה.) אמו כרצא: **וברישות הרבים נמי קנה**. והא דאמר בהמוכר את הספינה (צ"ב פד:) דלצי' ורצא דאמרני תרווייהו דמשיכה לא קניא צרה"ר אומר ר"י דלא פליגי אדרכינא דהכא דהא דקאמר דקני היינו לענין להתחייב צאונסין אבל אינו קונה שיהא שלו לגמרי וריצב"א נראה לו דפליג דהא במרובה (צ"ק דף עט. וס) גבי נחמה לצבורות צנו דקתני סיפא איכא נמי למידק כמו שמדקדק כאן והתם לענין משיכה דקנין איירי לנשון ראשון שפי' שם צקונט' ואפילו לנשון שני הא מוכח התם בגמ' (דף סה.) שאין לגנב להתחייב אלא במשיכה הראויה לקנין: **ורמיניה אלו** הן הלוין**ין הבא על אחותו**. ארישא דמתניתין הוה מצי למיפרך דקתני הבא על הממזרת יש לה קנס והתם קתני דלקי עלה אלא נטר הכא עד הבא על אחותו למיפרך מרישא דמתניתין דהתם דחייבי לאוין שנויין שם צתר חייבי כריתות והיה כריך להציא כל המשנה עד הבא על הממזרת:

וקיימא

מסורת הש"ס

(א) [שבת ה:] עירוצין גמ'. (ב) שבת ו. עירוצין גמ'. (ג) שבת ה. (ד) צ"ק עט'. (ה) מכות יג. (ו) [שין עצמי' גמא]. (ז) [דברים כה]. (ח) [ציתר צילור כחצו חוס']. שבת ה: ד"ה בשלמא. (ט) מ"י כ"י. (י) [ור' אליהו פי' כגון שהאסקופה כרמלית ולהכי לריך כשצירף ידו למטה מג' מנב האסקופה דאי כחון ג' כרמלית הוי כרמלית כמו אסקופה עממה ולא מחייב. מ"י, ב) [ורש"י דפי' דלריך הגזזה הא דלמרי' בהמניח (דף כט:.) כשהפכה כפחות מג' וקאמר דקני הא פי' התם צקונט' משום דהוי הפקר והולא למ"ד דלפי' הכטע דהפקר קני ושותופי מנאות דלמרי שצריך צגיבה טפה התם נמי צעירוב הקילו. מ"י.].

גלוין הש"ס

תוס' ד"ח רב אשי וכו' דקניא ליה ידו. עיי' צב"ק טט ע"ב מורה"א אלא אמר רב אשי:

מוסף רש"י

הגביהו. אפילו צרשות בעלים, שהיה הגזזה קונה כל מקום (ב"ק עט.). **אלו הן הלויןין**. מלא לאו זוקא דמנה ושייר לוקין טעא, אלא מנה מייבי כריתות לאשמועינן דש מלקות. במייבי כריתות (מכות יג.).

תוספות רי"ד (המשך)

ד' ע"ד והיה היא חשובה כד' על ד': רב אחא מחני הכי פי' כדאמרי' דמשיכ' ברה"ר לא קניא ומוקי לה כשצירף ידו וקבלה לתוכה. רבינא מתני לעולם דאפקיה לרה"ר וברה"ר נמי קני. פי' דמשיכה ברה"ר קונה. ואע"ג דקיי"ל דכל היכא דפליגי רב אחא ורבינא הלכתא כרבינא. הכא הלכתא כר"א משום דקיימו כותיה אביי ורבא בפרק המוכר את הספינה ואמרי שאין משיכה קונה ברה"ר. ותלמודא נמי מקשה ממילתיה וקיי"ל שאין התלמוד מקשה אלא מהלכה פסוקה: הבא על אחותו וכו'. ורמינהו אלו הן הלויןין הבא על אחותו וכו' וקיי"ל דאין לוקח ומשלס. פי' דנפקא לן מכדי רשעתו משום רשעה א' אתה מחייבו ולא משום ב' רשעיות. פי' המורה והא דאוקי מתני' דמכות בבגורת ולא אוקי מתני' דהכא בשלא איתורו ביה נמי ש"מ אפילו איתורו ביה נמי ממונא משלם וכו'.